

بررسی کلامی و تطبیقی هبوط حضرت آدم (علیه السلام) در دو تفسیر الجواهر الثمین و تیسیر الکریم الرحمن

مصطفی جلالی^۱، فاطمه حویزای^۲، سیدابوالقاسم موسوی^۳

^۱ استادیار دانشگاه پیام نور خوزستان

^۲ کارشناس ارشد علوم قرآن و حدیث دانشگاه پیام نور خوزستان (نویسنده مسئول)

^۳ دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

قرآن، کتاب قصه و داستان و تاریخ نیست، اما در برخی آیات به زیباترین اسلوب و بهترین بیان، داستانی را ذکر می‌کند تا هدف خود را در میان کلام به مخاطب برساند. در این مقاله سعی شده است؛ به یکی از پرچالش‌ترین داستان‌های قرآنی، که همان هبوط آدم و حوا (علیهم السلام) است اهتمام ورزیده شود. پژوهش حاضر با تکیه بر تفسیر «التیسیر الکریم الرحمن» نوشته‌ی شیخ عبدالرحمن آل سعدی (م ۱۳۷۶ق) از دانشمندان عامه و «الجواهر الثمین» نوشته‌ی سید عبدالله شبر (م ۱۲۲۴ق) از علمای امامیه به بررسی داستان حضرت آدم و حوا در سوره بقره می‌پردازد. تلاش بر این است که تحلیلی از تفسیر هبوط، با نظر به آیات قرآن کریم ارائه داده شود. لذا نگارنده، با روش توصیفی - تحلیلی و با رویکرد کتابخانه‌ای - اسنادی، مسائل مربوط به هبوط حضرت آدم (علیه السلام) را مورد بررسی قرار داده است و به تحلیل و بررسی نظرات هر دو مفسر، تصحیح خطاها و ذکر مشترکات و تا حد امکان، ریشه یابی نظرات این دو مفسر پرداخته شده است. در مقایسه این دو تفسیر نگاشته شده، هر دو در بسیاری موارد راه به صواب برده و در برخی موارد نیز دچار خطا شده اند، گاهی مشترکاتی داشتند و در اکثر مطالب، تفاوت دیدگاه و افتراقاتی بین آن دو مشاهده شده است.

واژه‌های کلیدی: قرآن، تفسیر، شبر، السعدی، آدم و حوا، خلقت، هبوط.